

Újezd

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Domažlice

Nadmořská výška: 503 m n. m.

Počet obyvatel: 430

Adresa URL: www.obecujezd.cz

Okres: Domažlice

GPS souřadnice: 49.435531N, 12.869558E

První pís. zmínka: 1325 (699 let)

PSČ: 344 01

Historie obce Újezd

Jak dokládají archeologické nálezy, byla celá oblast Horního Chodska osídlena již v dobách pravěku - v neolitu (3500 let př.n.l.) a době bronzové. Na přelomu letopočtu zde žili Keltové a v 8. století sem začínají pronikat první slovanští obyvatelé. Během 12. a 13. století začaly být na tomto území panovníkem zakládány vesnice, které měly za úkol chránit hranice Českého království. Jejich obyvatelstvo bylo nazýváno Chodové. Právě tak vznikla také obec Újezd - jako jedna z jedenácti chodských vesnic. Její kořeny sahají skutečně daleko, první písemná zmínka o vsi se objevuje již v privilegii Jana Lucemburského z roku 1325. Ochrana království byla pro panovníka neobyčejně důležitá, proto chodské vsi dostávaly řadu výsad a privilegií. Postupně však význam Chodů pro obranu hranic klesal. Panovník již jejich služby nepotřeboval, a proto je dával do zástavy. Nová vrchnost tu pak dávná privilegia neuznávala a nutila své chodské poddané robotovat. Ti ovšem svá práva bránili a tak propukly spory, které přetrvávaly několik staletí. Na konci 17. století se v Újezdě našel muž, který se tehdejšímu pánovi Wolfu Maxmiliánovi z Lamingenu, známému jako Lomikar, vzepřel, a bojoval za práva Chodů u zemského soudu jako jejich mluvčí. Byl jím legendární Jan Sladký, zvaný Kozina. Během jeho působení v Praze na Chodsku vypuklo povstání a Kozina byl zajat a vězněn jako buřič. Nakonec byl v Plzni dne 28. 11. 1695 popraven. Jak praví pověst, Lomikar po Kozinově popravě do roka a do dne náhle skončil, aby se s ním sešel před soudnou Boží stolicí. Ve vzpomínkách chodského lidu Kozina zůstal jako mučedník a dodnes je tento významný rodák Újezda považován za symbol nezdolnosti a svébytnosti všeho chodského obyvatelstva. Roku 1895 mu byl nad obcí na vrchu Hrádek postaven pomník a v současnosti je Kozinův statek upraven jako malé muzeum, kde je expozice zaměřená na rebelii Chodů, rod Sladkých a národopis. Obyvatelstvo v kraji tvořili původně pouze Češi, s německou vrchností sem však začalo pronikat také Německé obyvatelstvo. Oblast chodských vesnic přesto zůstala česká. Národní identita byla ohrožena v době druhé světové války, kdy bylo území Horního Chodska připojeno k Německu. Chodové se ale během války ukázali jako srdnatí a odvážní lidé, kteří svou národnost nezaprodali a i přes nacistický teror svou hlavu před nepřítelem nesklonili. Kraj byl osvobozen na přelomu dubna a května 1945 americkou armádou, často za dramatických okolností. Německá armáda se stahovala jen pomalu a několik dní probíhaly boje o přechody přes Český les. Ve zdejších okolí po nich zůstal pomníček na místě sestřeleného amerického pilota. V chodských vesnicích se dodnes udržely národopisné zvyky a tradice. Stále se zde hovoří nářečím, nosí se kroje a dodržují se tradiční zvyky.

